

P6_TA(2007)0156

Monitorovacia správa za rok 2006 týkajúca sa Chorvátska

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. apríla 2007 o správe o pokroku Chorvátska za rok 2006 (2006/2288(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na rozhodnutie Rady z 3. októbra 2005 o začatí prístupových rokovaní s Chorvátskom,
 - so zreteľom na správu o pokroku Chorvátska za rok 2006, ktorú Komisia uverejnila 8. novembra 2006 (SEK(2006)1385),
 - so zreteľom na odporúčania spoločného parlamentného výboru EÚ - Chorvátsko z 3. a 4. októbra 2006,
 - so zreteľom na závery predsedníctva Európskej rady zo 14. - 15. decembra 2006,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2006 o oznámení Komisie o stratégii rozšírenia a hlavných výzvach pre roky 2006 - 2007¹,
 - so zreteľom na odporúčania Spoločného parlamentného výboru EÚ – Chorvátsko z 20. a 21. marca 2007,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A6-0092/2007),
- A. keďže Chorvátsko naďalej dosahuje pokrok v politických a hospodárskych kritériách a kritériách *acquis* a malo by sa mu vo svetle bližšieho preskúmania zablahoželať k dôležitým krokom, ktoré prijalo v mnohých oblastiach na prispôsobenie svojich právnych predpisov,
- B. keďže za predpokladu, že Chorvátsko vyrieši otvorené otázky a pripraví primeranú administratívnu kapacitu, by rokovania mali pokračovať stálym tempom a po splnení všetkých kritérií a po ukončení rokovaní by mali viesť ku skorému pristúpeniu Chorvátska k Európskej únii,
- C. keďže Chorvátsko by sa malo najmä snažiť o potrebné reformy, aby sa rokovania mohli skončiť tak, aby Európsky parlament mohol dať svoj súhlas ešte pred nasledujúcimi parlamentnými voľbami EÚ v júni 2009,
- D. keďže vyhliadky Chorvátska na pristúpenie majú regionálny rozmer, pretože sú hmatateľným dôkazom toho, že podľa záverov Európskej rady z roku 2003 v Solúne, ktoré Európsky parlament v rôznych uzneseniach potvrdil, budúcnosť všetkých krajín západného Balkánu je skutočne v EÚ,
- E. keďže Chorvátsko výslovne podporuje európske aspirácie svojich susedov,

¹ Prijaté texty, P6_TA(2006)0568.

- F. keďže poučenie z minulých rozšírení ukazuje, že každá krajina sa má posudzovať podľa vlastných zásluh, že tempo prístupových rokovaní sa má určovať podľa účinného dodržiavania kodanských kritérií a že podľa miery dodržiavania týchto kritérií sa má tiež určiť konečný dátum prístúpenia,
- G. keďže Zmluva z Nice neposkytuje primeraný základ pre ďalšie rozšírenie, a keďže základná podstata súčasného návrhu Zmluvy zakladajúcej ústavu pre Európu by preto mala nadobudnúť účinnosť do konca roka 2008 s cieľom vytvoriť potrebné podmienky pre ďalšie rozšírenia a umožniť, aby EÚ pracovala účinnejšie, transparentnejšie a demokratickejšie, čo je tiež predpokladom ďalších rozšírení; keďže Komisia a Rada sa musia intenzívne usilovať o vytvorenie nevyhnutných podmienok na rozšírenie, a predovšetkým na prístúpenie Chorvátska k EÚ,
- H. keďže za zabezpečenie schopnosti Európskej únie ďalej sa úspešne rozširovať je zodpovedná EÚ, nie kandidátske krajiny,
- I. keďže proces spoločného preskúmania bol úspešne ukončený v októbri 2006, a preto mohli začať dvojstranné rokovania s Chorvátskom o osobitných aspektoch *acquis*,
- J. keďže doteraz bolo otvorených šesť rôznych kapitol *acquis* a dve kapitoly týkajúce sa vedy a výskumu a vzdelávania a kultúry boli predbežne uzavreté,
- K. keďže Komisia už použila referenčné hodnoty na sledovanie pokroku chorvátskych orgánov v kľúčových a citlivých oblastiach, akými sú politika hospodárskej súťaže, verejné obstarávanie, voľný pohyb kapitálu, spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť, sociálna politika a zamestnanosť,
- L. keďže úsilie Chorvátska o splnenie prístupových kritérií je potrebné zachovať a spojiť s účinnými vykonávacími opatreniami a primeranými mechanizmami sledovania,
- M. keďže dôkladná reforma verejnej správy a súdnictva spolu s políciou je základnou a nevyhnutnou podmienkou na dosiahnutie noriem požadovaných pre prístúpenie k EÚ,
- N. keďže dôkladná a objektívna analýza nedávnej histórie regiónu, skutočné zmierenie rôznych národov a nadviazanie dobrých susedských vzťahov môžu podstatným spôsobom prispieť ku skutočnému európskemu integračnému procesu,
- O. keďže základnými prvkami procesu zmierenia sú stíhanie vojnových zločinov a opätovné začlenenie utečencov a vysídlených osôb,
1. poznamenáva, že Chorvátsko už dosiahlo na ceste k prístúpeniu k EÚ výrazný pokrok;
 2. domnieva sa, v súlade s oznámením Komisie o stratégii rozširovania a hlavných výzvach na roky 2006 - 2007 (KOM(2006)0649), že Chorvátsko naďalej spĺňa politické prístupové kritériá a možno ho považovať za fungujúce trhové hospodárstvo, ktoré by malo byť zo strednodobého hľadiska schopné vyrovnávať sa s konkurenčnými tlakmi a trhovými silami v rámci EÚ, ak bude dôrazne uskutočňovať svoj reformný program s cieľom odstrániť významné zostávajúce slabé miesta;
 3. blahoželá chorvátskym orgánom k doterajšiemu rýchlemu pokroku v prístupových rokovaníach, najmä pri prijímaní kľúčových právnych predpisov v dôležitých oblastiach,

akými sú verejná správa, správa súdov a protikorupčná politika;

4. podporuje vládu a opozíciu v ich snahe napriek nadchádzajúcim voľbám prijať potrebné, i keď niekedy ťažké rozhodnutia, najmä v oblasti politiky hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, a pripomína, že z týchto rozhodnutí budú mať nakoniec prospech všetci chorvátski občania;
5. žiada chorvátsku vládu, aby posilnila svoju schopnosť uplatňovať zákony transponované z *aquis communautaire* do vnútroštátnych právnych predpisov vo všetkých oblastiach, najmä v oblasti životného prostredia;
6. v tejto súvislosti naliehavo žiada chorvátske orgány, aby náležite zohľadnili obavy miestnych komunít a verejnej mienky týkajúce sa kontroverzných priemyselných projektov, ktoré by mohli predstavovať hrozbu pre životné prostredie alebo verejné zdravie, a vyzýva ich, aby zaviedli zrozumiteľný a transparentný postup, pomocou ktorého sa môžu informovať a konzultovať všetky zúčastnené strany, nielen investori;
7. vyzýva v tejto súvislosti chorvátsku vládu, aby plne rešpektovala a uplatňovala medzinárodné dokumenty ako Aarhuský dohovor a napokon ratifikovala Kjótsky protokol v súlade s najnovšími environmentálnymi stratégiami EÚ;
8. je znepokojený stagnujúcou podporou chorvátskej verejnosti prístupu k EÚ a víta skutočnosť, že vláda a opozícia spoločnými silami verejnosti vysvetľujú hospodárske, politické, sociálne a kultúrne výhody vyplývajúce z prístupového procesu; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje informačné činnosti týkajúce sa vyššie spomínaných výhod;
9. zdôrazňuje potrebu rýchlo a účinne uskutočniť doposiaľ prijaté reformy s cieľom ešte viac zmodernizovať Chorvátsko, a tým v tomto zmysle ďalej posilňovať a stabilizovať demokraciu a sociálne trhové hospodárstvo:
 - a) berie na vedomie, že ustanovenia zákona o štátnej službe zavádzajúce transparentnosť a objektivitu pri menovaní a posudzovaní štátnych zamestnancov nenadobudnú účinnosť skôr ako po nasledujúcich voľbách; berie ďalej na vedomie, že toto rozhodnutie môže vyvolať dojem zdržania v tejto dôležitej oblasti, a tým podporiť názor, že odhodlanie vlády reformovať verejnú správu nie je bezvýhradné, hoci ukončenie politických zásahov do verejnej služby je pre túto vládu mimoriadne dôležité;
 - b) berie na vedomie odhodlanie chorvátskej ministerky spravodlivosti uskutočniť ohlásenú racionalizáciu počtu súdov pôsobiacich v krajine s cieľom zvýšiť ich profesionalitu a účinnosť; pripomína ministerke, že tento proces musí ísť ruku v ruku s vytvorením primeraných postupov a kritérií menovania a posudzovania súdnych zamestnancov zameraných na poskytnutie dostatočných záruk pre profesionálne a nezávislé súdnictvo; víta v tejto súvislosti zriadenie pracovnej skupiny pre vypracovanie nových rámcových kritérií na posudzovanie sudcov a zmenu a doplnenie zákona o súdoch, ktoré zavádza povinnosť sudcov priznávať svoj majetok a možnosť presunúť sudcov na preťažené sudy; je presvedčený, že treba riešiť aj počty nevybavených prípadov presadzovaním väčšieho využívania alternatívnych mechanizmov riešenia sporov v záujme zabezpečenia výkonného súdneho systému;
 - c) víta snahu Chorvátska o plnú spoluprácu s Medzinárodným trestným tribunálom pre

bývalú Juhosláviu (ICTY); je však znepokojený tým, že ako to ukázali nedávne súdne rozhodnutia, účinnému stíhaniu vojnových zločinov môže stále brániť nevraživosť na miestnej úrovni, pretrvávajúca zaujatosť niektorých súdnych zamestnancov voči osobám, ktoré nie sú chorváckymi štátnymi príslušníkmi, a nedostatočná ochrana svedkov pred zastrašovaním; nalieha na chorvácku vládu, aby naďalej aktívne presadzovala a podporovala stíhanie vojnových zločinov bez ohľadu na národnosť páchatel'ov; je tiež znepokojený istými iniciatívami vlády, najmä jej ponukou znášať náklady na obhajobu armádnych generálov, a jej žiadosťou pôsobiť ako *amicus curiae* v prípadoch prejednávanych pred ICTY;

- d) zastáva názor, že všetky chorvácke inštitúcie a politické strany by mali zabrániť tomu, aby verejnosť vnímala ICTY ako nepriateľskú inštitúciu a informovať o úlohe, ktorú ICTY zohráva v stíhaní zločinov spáchaných proti chorváckym civilistom;
- e) poznamenáva, že v oblasti ochrany menšín existuje primeraný právny rámec, ako aj preukázané odhodlanie integrovať menšiny do politického systému; pripomína dôležitosť toho, aby sa zaručilo primerané zastúpenie týchto menšín v štátnej správe, policajných silách a súdnictve, ako aj rovnaké zaobchádzanie v majetkových a hospodárskych veciach; vyzýva na prípravu konkrétneho akčného plánu na dosiahnutie proporčného zastúpenia menšín na všetkých úrovniach štátnej správy, v súlade s ustanoveniami ústavného zákona a s primeranými ustanoveniami monitorovania;
- f) berie s uspokojením na vedomie pozitívny vývoj v procese návratu utečencov a vysídlených osôb; vyzýva vládu, aby ešte viac podporovala návrat tým, že sa bude snažiť nájsť spravodlivé, účinné a trvalo udržateľné spôsoby riešenia otázok bývania a zamestnanosti, keďže tie najviac trápia prípadných navrátilcov; žiada chorvácke orgány, aby zabezpečili dodávky vody a elektrickej energie pre všetky dotknuté dediny;
- g) víta nový päťročný plán vlády na riešenie otázky poskytovania bývania bývalým držiteľom nájomných práv mimo oblastí osobitného štátneho záujmu; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu urýchlenej realizácie nového akčného plánu s cieľom riešiť naliehavé potreby príslušných obyvateľov;
- h) opäť vyzýva chorvácke orgány, aby znovu otvorili termín pre uznanie odpracovaných rokov osôb, ktoré pracovali v takzvanej „republike Srpska Krajina“, a aby umožnili osobám bez trvalého pobytu žiadať tiež o takéto uznanie; pripomína týmto orgánom, že by to bol hmatateľný dôkaz ochoty Chorvátska prekonať rozpory, ktoré zanechal konflikt, a podporiť zmierenie v krajine;
- i) s potešením berie na vedomie sústavne sa zvyšujúci hospodársky rast Chorvátska založený na ambicióznom programe reforiem a na silných súkromných investíciách a dúfa, že sa to čoskoro odrazí vo väčšom počte lepších pracovných miest;
- j) pripomína chorváckym orgánom, že základnou požiadavkou členstva v EÚ je otvorené, konkurencieschopné trhové hospodárstvo; nalieha preto na tieto orgány, aby omnoho vážnejšie a pohotovejšie uskutočňovali dohodnuté ciele týkajúce sa predaja menšinových a väčšinových podielov štátu vo firmách a obmedzenia štátnych dotácií, najmä v lodiarstve a oceliarstve; domnieva sa, že sa má viac urobiť pre otvorenie chorváckeho trhu zahraničným investorom a poskytovateľom služieb a pre zabezpečenie ich rovnocenného postavenia s vnútroštátnymi subjektmi; vyzýva

Chorvátsko, aby s plným a účelným využitím existujúcich postupov povolilo získavanie nehnuteľností občanmi EÚ, s výnimkou vyňatých oblastí; pripomína, že s uvedenými cieľmi sa počíta už v Stabilizačnej a asociačnej dohode s Chorvátskom;

- k) vyzýva chorvátsku vládu, aby posilnila svoju administratívnu kapacitu tak, aby mohla intenzívne zužitkovať nástroj na predvstupovú pomoc;
10. chváli Chorvátsko za pozitívnu a vedúcu úlohu, ktorú zohráva v juhovýchodnej Európe a víta aktivity chorvátskej vlády v jej súčasnej funkcii úradujúcej predsedajúcej krajiny v Procese spolupráce v juhovýchodnej Európe; vyzýva Chorvátsko a jeho susedné štáty a nalieha na chorvátske orgány, aby definitívne vyriešili nevyriešené otázky hraníc;
 11. nalieha predovšetkým na chorvátsku a na slovinskú vládu, aby využili všetky dostupné príležitosti na dosiahnutie dohody vo všetkých vzájomne nevyriešených otázkach hraníc v súlade s doposiaľ uzavretými dohodami a závermi Európskej rady zo 17. - 18. júna 2004 a vyzýva ich, aby sa zdržali akýchkoľvek jednostranných krokov, ktoré by mohli túto dohodu ohroziť;
 12. žiada, aby sa využili služby tretej strany, ak pri otvorených hraničných konfliktoch so susednými krajinami nie je možné na bilaterálnej úrovni nájsť žiadne riešenia;
 13. vyzýva Komisiu, aby naďalej povzbudzovala a podporovala široký proces pravdivosti a zmierenia v Chorvátsku a na celom západnom Balkáne, a aby doň v prípade potreby zaradila iné susedné krajiny; pevne verí, že do tohto procesu by mala byť zapojená občianska spoločnosť, politickí činitelia a kultúrne osobnosti, a že by mal byť základom trvalého mieru a stability v regióne; domnieva sa, že tento proces zmierenia sa musí zamerať predovšetkým na mladých ľudí a že by jeho súčasťou mala byť dôkladná revízia učebníc a osnov dejepisu;
 14. v tejto súvislosti podporuje všetky snahy chorvátskej občianskej spoločnosti o zapojenie verejnosti do diskusií a o zlepšenie informovanosti verejnosti o nedávnej minulosti západného Balkánu; zdôrazňuje, že chorvátske mimovládne organizácie sú základným a nevyhnutným prvkom skutočne pluralitnej spoločnosti; vyzýva chorvátsku vládu, aby podporovala vzdelávanie v oblasti nedávnej histórie, ktoré napomáha vzájomnému porozumeniu;
 15. vyzýva nové členské štáty, aby zohrali aktívnu úlohu v smerovaní Chorvátska k pristúpeniu a umožnili tak Chorvátsku využiť ich skúsenosti s reformami;
 16. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Chorvátskej republiky.